

Lakialoite LA 15/2020 vp

Ruut Sjöblom kok ym.

Lakialoite laiksi konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tämän lakialoitteen tarkoituksena on muuttaa konkurssilakia niin, että mahdollistetaan henkilökohtainen konkurssi. Näin ehkäistään pitkäaikaiseen velkaloukkuun joutuminen ja tuetaan uudelleen yrittämistä. Lisäksi viivästyskoron kertymisen keskeyttäminen konkurssiveloille vähentää konkurssiprosessin tahallista pitkittämistä ja rangaistuksenomaista luonnetta.

PERUSTELUT

Lainsäädännöllä tulee nykyistä paremmin huolehtia, että konkurssi ei johda kohtuuttomaan velkaloukkuun, ja toisaalta tukea ja kannustaa konkurssin kokeneita yrittämään uudelleen. Näin ehkäistään työttömyyttä ja toisaalta lisätään työllisyyttä. Tämän lakialoitteen tarkoitus on edistää konkurssista selviytymistä ja kannustaa uuteen alkuun sekä sitä kautta lisätä myös uusien työpaikkojen syntymistä.

Pienet ja keskisuuret yritykset ovat suurin työllistäjä, ja erityisesti pk-sektorille syntyy eniten uusia työpaikkoja. Tutkimukset ovat kuitenkin osoittaneet, että halukkuus lähteä yrittäjäksi on melko alhainen ja suurimmaksi yksittäiseksi syyksi on mainittu liian suuret taloudelliset riskit. Jos yritys ei osoittaudu kannattavaksi, voi konkurssista seurata pahimmillaan vuosikymmenten velkaloukku, joka estää omaan taloudelliseen tilanteeseen vaikuttamisen. Tämä on yrittäjäriskin ottamisesta kohtuuton rangaistus.

Yksinyrittäjien määrä on kasvanut viime vuosien aikana. Lisäksi alle kymmenen hengen yrityksiä on Suomessa 93 % koko yrityskannasta. Ne ovat erittäin riskialttiita vaikeuksille, kun talouden ja markkinoiden ailahteluja tulee.

Konkurssi tulisi nähdä normaalina menettelynä lopettaa tappiollinen yritystoiminta, antaa tilaa uudelle ja toisaalta myös mahdollistaa taloudellinen ja yhteiskunnallinen rakennemuutos. Yritystoimintaan liittyy aina riski. Joskus konkurssin merkit ovat jo ilmassa, mutta koska seuraukset ovat niin ankarat, yrittäjät saattavat yrittää sinnitellä viimeiseen asti ja pitkittää prosessia tarpeetoman kauan. Silloin yleensä ongelmat kasaantuvat ja vaikeuttavat myös veloista selviytymistä.

Lakialoite LA 15/2020 vp

Konkurssilainsäädäntö nykymuodossaan ei tue yrittäjyyttä eikä työllistymistä, vaan rankaisee kohtuuttomasti riskin ottamisesta. Yrittäjäksi ryhtyvä riskeeraa aina taloudellisen tilanteensa. Konkurssi ja pitkäaikainen velkaloukku vaikuttavat yrittäjän elämän lisäksi myös koko hänen perheensä hyvinvointiin ja taloudelliseen tilanteeseen.

Tällä hetkellä tarve tälle lakimuutokselle on erityisen suuri, koska maotamme uhkaa COVID-19-epidemian aiheuttama taloudellinen katastrofi. Suomen Yrittäjien teettämän gallupin mukaan jo 73 % kaikista yrityksistä kärsi COVID-19-epidemian seurauksista jo kriisin alkuvaiheessa. 23 % yrityksistä on jo ajautunut maksuvaikeuksiin. Asiantuntija-arvioiden mukaan tämä epidemia voi pahimmillaan ajaa tuhansia yrityksiä konkurssiin ja Suomen talouden syvälle lamaan.

Vakavarainenkin yritys voi mennä konkurssiin odottamattomien markkinoiden vaikuttavien tekijöiden vuoksi. Kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet, että konkurssin kokeneet menestyvät ja työllistävät paremmin saatuaan uuden mahdollisuuden. Heillä on kokemusta ja ymmärrystä kriisien kohtaamisesta ja hoitamisesta sekä syvällistä ymmärrystä yritysmaailmasta ja liike-elämästä. Meidän ei tule hukata tätä potentiaalia pitämällä näitä ihmisiä vuosikausia velkaloukussa.

1990-luvun lama-aika aiheutti valtavan määrän konkurssseja ja massatyöttömyyden. Yrittäjät jäivät maksamaan konkurssivelkojaan vuosikymmenien ajaksi. Konkurssiaalto aiheutti vakavia pitkäaikaisia erittäin negatiivisia seurauksia ja epäinhimillistä kärsimystä. Emme saa antaa sen enää toistua. Meidän täytyy mahdollistaa uusi alku. Tämä konkurssilainsäädännön uudistus on tarpeellinen vakaan talouden aikana, mutta erityisen tärkeä kriisiaikana.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

konkurssilain 1 luvun 6 §:n ja 3 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan konkurssilain (120/2004) 1 luvun 6 § ja 3 luvun 4 § seuraavasti:

Lakialoite LA 15/2020 vp

1 luku

Yleiset säännökset

6 §

Velkavastuu konkurssin jälkeen

Velallinen vapautuu vastaamasta niistä konkurssisaatavista, joille ei konkurssissa kerry täyttä suoritusta.

3 luku

Konkurssin alkamisen oikeusvaikutukset

4 §

Velallisen sitoumukset

Konkurssimenettelyn alkaminen keskeyttää viivästyskoron kertymisen konkurssivelalle.

Konkurssin alettua ei saa nostaa kannetta, jonka tarkoituksena on saada konkurssisaatavaa koskeva täytäntöönpanoperuste konkurssipesää vastaan. Panttivelkoja saa kuitenkin nostaa kanteen saatavan perimiseksi panttiomaisuudesta.

Jos konkurssin alkaessa on vireillä konkurssisaatavaa koskeva oikeudenkäynti velallista vastaan, konkurssipesälle on varattava tilaisuus jatkaa oikeudenkäyntiä. Jos konkurssipesä ei vastaa kanteeseen, kantaja voi vaatia asian ratkaisemista, jollei velallinen jatka oikeudenkäyntiä. Konkurssipesä voidaan velvoittaa korvaamaan vain konkurssipesän puhevallan käyttämisestä toiselle osapuolelle aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Vero ja julkinen maksu sekä muu niihin rinnastettava saatava määrätään konkurssin alkamisesta huolimatta niin kuin siitä erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 15/2020 vp

Helsingissä 6.5.2020

Ruut Sjöblom kok
Kai Mykkänen kok
Arto Satonen kok
Janne Sankelo kok
Terhi Koulumies kok
Janne Heikkinen kok
Mia Laiho kok
Antero Laukkanen kd
Petteri Orpo kok
Wille Rydman kok
Ville Kaunisto kok
Juhana Vartiainen kok
Paula Risikko kok
Mari-Leena Talvitie kok
Timo Heinonen kok
Sari Sarkomaa kok
Pauli Kiuru kok
Outi Alanko-Kahiluoto vihr
Heikki Vestman kok
Jukka Kopra kok
Marko Kilpi kok
Sheikki Laakso ps
Vilhelm Junnila ps
Anna-Kaisa Ikonen kok